

„დოკუმენტის“ რედაქცია — სიმბოსიონის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, 1-ლი კლასიკური გიმნაზიის უკან.

Եղանակ մուշրու մոլոցի տեղայութեան, բայց վահանակ է; յիշութեան մուշրու մոլոցի պահպանը գործադրութեան մասին առաջարկ է: Տարբերակը պահպանը առաջարկութեան մասին է: Այս պահպանը առաջարկութեան մասին է:

ଓাসো: ফ্লাইট ৯ ঢ., ১১ টকাট ৮৩. ৫০ ট.; ১০টকাট—
৩. ৩.; ৯ টকাট—৭ ৩ ৫০ ট.; ৮ টকাট—৭ ৩.; ৭ টকাট—
৮ ৩. ৬ টকাট—৫ ৩.; ৫ টকাট—৪ ৩. ৫০ ট.; ৪ টকাট—৪
৬ ৩ ট.;—৩ ৩.; ২ টকা—২ ৩.; ১ ট.—১ ৩.

გამოდის ყოველ - დღე ისებათს გარდა.

თუ საქიოროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს
და უკამიკლებს დასახურებად გამოგზავნილ წერილებს
და უბეჭებელ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს
ავტორს.

ଓঁৰঁ নোম্বের কাণে «ভূরুণ্যৈশ্বরী» ইনকস ৫ প্রাতিজ্যগুণ।

ଓ'মোহুণ্ড
ପ୍ରାଣମୂଳି ବିଜୁନାର
ଶାଶ୍ଵତାରଣ ଶିଶ୍ଵବନ୍ଦି
ମହାବିଜ୍ଞାନ
ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପାଠଗୀତିକ
ଫରନାମିସି "କୁଳାଚାରୀଙ୍କୁ ଧାରନାପାଇବା

‘შინაური ქრონიკა.

— სენაკიდამ გვწერენ, რომ მთელს
მაზრაში თუმცა ქურდიბა საგრძნო-
ბელად შესუსტდა, მავრამ ახლა სხვა
გვარმა ბორიცო-მოქმედებამ გაიდა

«დოკუმენტის» ფაქტობრივი იპოზიცია 12.

ଶୁତୀତୁଳି ଫେଲିଥାଣେ ।

შევიწყება ამ გაზეობმაც სული! გადაშლი თუ არა, პირველად უსა-
თული ხოლების ამავი უნდა წამო-
გეხსიროს თვალში. ტულონში ამა და
ამ დღეს ოც-და-ათი ადამიანი იმსხვერპ-
ლა ხოლებამა; მარსელში ოც-და-
რეაო! მეორე დღეს აიღებ თუ არა
ხელში გაზეთს და კიდევ ხოლერა და
კიდევ! მრთის სიტყვით, სულ ხოლე-
რა და ხოლერა, ტულონი და მარსე-
ლი, მარსელი და ტულონი!... ბეჭ-
რი გაზეთი და მათი რედაქტორები
კიდევ იმაზედ ეჩებიან ერთმანეთს,
თუ ტულონის სტუმარი პირიდან მო-

შეცდომის გასწორება. გუშინ დედლა მოწინავე წერილში შეცდომით არის დაბეჭდილი: უფლება კაცს ახდენს, — ენდა იყოს: უცლობა კაცს ახდენს.

რჩევა თბილისისადმი. *

„ვინც თავის თავს უფრისილდება,
იმას ღმერთიც გაუფრისილდება“.

ହତେ କ୍ରୀଏସ ସାନ୍‌ଗୁଟାର୍‌ଟ୍ୱଲ ଶେନ୍‌ଇଶ୍ଵରା
ନ୍‌ଶି ଗାଢ଼. «ମାଯାଶିଳେ» 137 ନଂ. ମୁଦ୍ରଣ
ପରିବର୍ତ୍ତନଙ୍କ ଲାପାରାକ୍‌ଷି ପିଲମ୍‌ବୁକ୍‌ହାର୍‌ଡ୍
ଅମ୍ବୋଲ୍‌ସଟକ୍‌ଜେଟ ଡେଫରିନ୍‌ସାଫାନ ଶେରନ୍
ର ଲା ଶିଖାଲୁଲୁଟାଗାନ ମତ୍ରୀ
ଲାମ୍‌କ୍ରୀଡ଼ର୍‌ବ୍ୟୁଲ୍‌ ଆଶ୍ରିତ,
ରାମା
ତାଗେଲି କ୍ରେଟିଲି ପ୍ରାଚୀକ୍ରିଯାର୍‌
କ୍ରୀଏସ୍‌ଲ୍ୟାବ ପ୍ରାଚୀଲିଙ୍ଗିଲା ଶ୍ରଦ୍ଧାଦା
ମାତ୍ରାରେ କ୍ରୀଏସ୍‌ଲ୍ୟାବ ଦା କାର୍ଗିଲ ସାନ୍‌ଗୁଟା
ମାତ୍ରାରେ ମାନ୍‌ପିଲାନବାକ୍‌ରେଲେ. ବୋଲିନ୍
ମାତ୍ରାରେ, ଅମ ଆଶ୍ରିତ୍‌କ୍ରୀଏସ୍‌ଲ୍ୟାବ ଦାମ୍‌
ଲ୍ୟାବ କ୍ରୀଏସ୍‌ଲ୍ୟାବ କ୍ରୀଏସ୍‌ଲ୍ୟାବ କ୍ରୀଏସ୍‌ଲ୍ୟାବ
ମାନ୍‌ପିଲାନବାକ୍‌ରେ ମାନ୍‌ପିଲାନବାକ୍‌ରେ ମାନ୍‌ପିଲାନବାକ୍‌ରେ

ହେବ କୁ ପ୍ରସରିଲୁ, କନ୍ଦମେଳିତ କଥାଟ ଫିରିବାକୁ
ପାଇଁ । “କାହାର ଶିଖିବ” ନୀତ ଦାଖିଲେଲୁ, ମାତ୍ର
ଦାଖିଲେଲାକିଛି । ୧—ସାଧାରଣ ହେବିବ ଗୁରୁ
ପାଇଁ ଦାଖିଲେଲାକିଛାଏ ।

ლეგმა და თუნდ ხელ-დაბანილის პი
ლატესაგან მაინც განუკითხავად ზოლ
გოთას ჯვარზედ ხელ-ფეხ გაკრულებდ
მა?! ამაზედ კრინტს ნუ დასძრავო.
უბძანებენ, იმაზედ დაშუნვდიო, ამისა
და ამის შესახებ ყურები მაგრად გა
მოიტენეთ, იმის შესახებ ქებითი შე
სხმა და ხოლობა თუ გეპარტივება, თო
რემ სხვა არაფერით! მოდი და ნუ
გაგეხარღდება ხოლორისა და ჭამი-კუმი
გაჩენა?! მოდი და ნუ შესწირავ «ზეა
რაკა ჭამებულსა» იევოვას, რომ
სულ არ გაგიწვევიტა სალაპარაკო საგანი,
სულ არ დაგამუნვჯა და (ეს არის, რაც
არის!) კბილები თაროზედ არ დაგა-
წყობია! მინც ხაზინის ყუთიდგან სეს-
ხულობს გაზეთის ხარჯს და ან ესის
გაზეთიც საეკლესიო ფულებით შეიძ-
ლება გამოიწეროს კაცმა, იმას რა
უშავს! რაც უნდა ბალბურდოთი და
დეარძლით ააქსოს თავის გაზეთის
ფურცლები, მაინც იოლად წავა და
წავა უფრთ იმიტომ, რომ ნათქვა-
მია, — თუ შენი არაფერი იხარჯებო
დეს, ქვიფს ნურაფერი გირჩევითა...

ରୀନ ନି ସାମି ଶିଖିବାକୁ, ହରମଳିତାପ
ମାତ ପ୍ରକଳ୍ପା ଲା ଶେଖିଲ୍ଲି ଗମ୍ଭୀରିବା ମା-
ମ୍ବାବାଲୀ ପାଇଦିମିଆ ଆଶ୍ରମୀରୀଙ୍କ ବେଳେଗ୍ରାମୀଙ୍କା-
ବ୍ୟକ୍ତିର ଜ୍ଞାନଲା ମହାଦ ବ୍ୟାପକ ଦେବତାରଙ୍ଗଜୁ-
ନାତ ପ୍ରକଳ୍ପାକ ବିଦୀଲାମୀଙ୍କ ନିଷାଧାଗଞ୍ଜେତ
ଅଶ୍ଵତୀଙ୍କ ମହିମାନଙ୍କରୀତ ହ୍ୟାଙ୍କ ହିନ୍ଦୁମଳିଦ୍ୱାରା

არა ზოგადს და არ არჩევს თავის სი-
კვდილის გზაზე არც მამარსა და
არც მდეღრსა, არც წლოვანობასა, არც
წოდებასა, არც სიმდიდრესა, რომელიც
იქნევს სიკვდილის ცელს მარჯვნივ
და მარცხნივ იქ, სადაც დროით არ
ეყალენ ალეხოცათ ამ კაცობრიობის
გამჟღვეტი სენისაგან შეევარებული და-
გილი და ნიადაგი, საცა კაცოა ნათე-
სავის უზრუნველობამ გასწირა მის
მსხვერპლად ასისა და ათასის კაცის
სიცოცხლე. მაც რომ საუკეთესო
ლონე ჭქონდეს ამ გვარი უბედურობის
ასაცილებლად და არ მოიხმაროს იგი
თავის დროზედ, სულ ცოტა რომ
ესოქვათ, უგუნურებაა. იმის იმედი,
რომ ხოლებრა ჯერ ჩვენგან ძალიან
შორს არის და, მაშასადამე, ჯერ ადრე გა-
წევილიო, შეუძლიანთ იქონიონ მხო-
ლოდ ფრინველთა ცისათა და მცირე
ბაშვთა; იმის თქმა, რომ სენის გა-
ვრცელების დროსაც მოვასტრობ თბი-
ლისიდამ გასელას, ხოლო თუ ავალ
გაეხდი, მეღიცინის ძალასა და ლონეს
გარს შემოვიკვევო, შეუძლიან მხო-
ლოდ უზრუნველ სიმძიმეებს ჩვენ
ცრუ-ფულის პატრიონებთან ერთად.
მოაზრე და გონიერს ხალხს, ჩვენ
გვეონია, რომ არ შეუძლიან ამ სუ-
ლილეთებრი ფიქრებით გაძროს, მაშინ,

როცა სრულიად დასავლეთი და ამ
საგნის ზრუნვაშია. ხოლო ჩვენ-
თვის, ხალხის ჯან-მრთელობის ზრუნ-
ვად მოწილებულთათვის, აუცილებ-
ლად საჭიროა გულ-მხურვალედ გურ-
ჩიოთ თბილის წინდაწინვე დაფიქტ-
დეს და ხელი მოჰკიდოს იმას, რაც
აგვაცილებს ცრემლსა და ტირილსა,
უკეთ საკარელს სენს ფეხს მოვაკი-
დებინებთ ჩვენში. თუ ეს უბედურება
გვეწვია, მაშინ გვიან-და იქნება სუვე-
ლაფერი— სალსაჩის ველარას ვიპოვნით;
დავიშენთ თავსა და პირში, ვიტირებო
და ვიწუხებოთ, დაქტიფელით ყველასა
და ყველსავე, მაგრამ ძალა აღარ
გვექნება დაფიცვათ ის მსხვერპლი,
რომელთაც შეუბრალებელი სიკვდილი
წარიტაცებს ჩვენი საყვარელი ოჯახიდმ;
დალუბებიან ის ძირფასი ქმნილება-
ნი, რომელთათვისაც მოელის ჩვენის
სიცოცხლის განმავლობაში ვშრომობ-
დით, თულს ვლენიდთ და, იქნებ,
არა ერთხელ სინილისსაც გადაუდგებო-
დით ხოლმე. ჩვენს უიმედობას სამ-
ზლეარი აღარ ექმნება და ჩვენს მწუ-
ხარებას ნუგეშს ველარაენა სცემს
მარტო იმ ფიქრის ღროს, რომ ჩვენ—
და მხრიდან ჩვენ—დავლუპეთ ისინი,
ეინც სულს გვადგამდა, ვისთვისაც
გვინდონდა მხოლოდ სიცოცხლე. შო-
უელსავე ამის თავიდან ასაცილებლად
ცოტად უნდა შევეიშინოთ თავი—
უნდა მოვინდომოთ და მოესპოთ ის
ეითარება, რომელიც ეხლა ვრცელს
ბინას მისცემს და დაასადგურებს არა
თუ ხოლერას, არამედ ბალდადის ე-
მსაც. იქნება ჩვენ კიდეც მოვაბეზრეთ
მკითხველს თავი, მაგრამ მწარე გამო-
ცდილებისა და ღილისხნის დაკვირვე-
ბის შემდეგ, იძულებულნი ვართ
მოვაგონოთ თბილისის მცხოვრებ-
ლებს, რომ ერთად-ერთი სსხა სიცო-
ცხლისა და ჯანმრთელობისათვის ჟიგი-

ბიან ათას ნაირს რამეებს. ეს ცოდვა
არის, მიტომ რომ ხალხს ალელვებს,
გზილეან ნაფარი გააქვს, მართებდო-
ბას დაუდევრობას სწამებს (ეს არის
მერვე მომაკედინებელი ცოდვა) და
სხ. და სხ. და, ზოგიერთის ნამეტანი
ჭიუა-გამჭრიახის დიპლომატის აზრით
კი, თითონ შიმშილის გაჩენაც გაზე-
თების ბრალი! მეორე მაგალითი:
დედ-მამა შეიღლს სასტიკად ეყყრიბა.
საქმე სამსჯავრომდის მიღის. ზაზეთ-
ზი წამებულის შეიღლის მხარეს იჭე-
რენ. მსეც ცოდვა არისო, იმიტომ
რომ ამით გაზეთი არღვევესო ოჯახო-
ბრიეს მუდროებას, შეიღლებს მშობ-
ლების წინააღმდეგ კანლებს ალესვი-
ნებსო, კანონების სუსტს მხარეებს
ამეღაენებსო (კიდევ მერვე მომაკედი-
ნებელი ცოდვა!) და სხ. და სხ... მე-
სამე მავალითი: გაეტმა დაიწყო წერა
პოლიტიკაზე... მაგრამ აქ კი სტოპ!..
პოლიტიკაზე ლაპარაკი აღქრაბლული
რომ არის, მადლობის მეტი არა
გვმართებს-რა. ტუკილად კი არ ეძახ-
დენ საფრანგეთში ჩევოლიუტიამდის
•პატიოსან კაცებს» იმათ, კინც მოკ-
ლებული იყო პოლიტიკურს აზრებს.
ოუმცა ბატ. მირაბო კა ბძანებს,

յնուև Քյայծուև Հացքա, Տանօրակյալ Բջջ
Եյծատա ԹԻՔԱԾԵ Մյաշըլյածուա.

ჩეენ ბევრჯერ გვიძონია შემთხვევა
გველაპარაკანა იმაზედ, თუ რა ურთი-
ერთობა სუჟექტის სანიტარულს ვთა-
რებასა და ავალმყოფობის მორჩენი-
შორის, გვეწერნა იმაზედ, თუ რო-
გორ უნდა აეცილოთ თავიდამ წინ
და-წინვე ავალმყოფობა და რა ულო-
ნონი ვართ მაშინ, როცა ეპიდემი-
უკვე გაუჩელდება და აშშსთვის ა-
მხოლოდ გაკვრით შევეხებით ამ ს-
ეანს. ჩეენ ეხლაც იმას ვამბობთ, რა
საც ბევრით აღრე ვამბობით „ო-
ბორში“, ე. ი. რომ ის სიძნელე, რ-
სიძნელითაც ხალხი ითვისებს თანა-
მედროვე ჰიგიენას, იმისგან წარმოსდ-
ება, რომ ყოველივე სანიტარულ-
ხერხი და საშუალება, გონიტრულა-
შესრულებული, შეუმნეველად იცავ-
და იუარაეს ხალხსა, იგი არ გვაკვირ-
ვდეს სასწაულით, როგორც კალებ-
და მიქსტურები, არ გვაოცებს ეფე-
ტით, როგორც პირ-სალებინებელი-
ეს ხერხი და საშუალება მოქმედო-
თავისოთვის, ჩუმად, შეუნიშვნელად დ-
ნელ-ნელა დიდი დაბრკოლებას უხვევ-
რებს წინ ყოველ-გვარს ვაიდემიას დ-
ავალმყოფობას ართმექს მას ძალას დ-
ასუსტებს მის ონარებისას. ვისაც ეს კუ-
მარიტება არა სჯერა, იგი მაშინ ირწმუ-
ნებს მხოლოდ, როცა შიშის გრგვინ-
გადივლის და თავის თავს უშინ-
რადა გრძნობს; მაგრამ ეს ცოტა-
სწობით მოვლინებული ცნობიერებ-
სასწაულებრივის ხსნისა, მაგრად გაი-
გამს ფეხებს იმაში, ვარც საფუძვლი-
ნად დარწმუნდება, რომ სწავლული-
ტყუილად არა მუშაობენ ამ მხრი-
რომ მხოლოდ დროს გატარებისათვე-
არ აკლავენ იგინი თავს ამისთანაებდ-
შესწაულას. შევლამ იცის, რომ რო-
მელიმე გადამდების სენის გაჩენისათვე

რომ ამისთანა „პატიოსანი კაცები
უფრო საშიშნი არიან სახელმწიფო
საოგისო, მაგრამ ეს ტუული უნდა
იყოს... .

ჰო, იმას მოგახსენებდით, რო
ჩვენ ორ-კეცი ცოდვილები ვართ და
ამიტომ ხოლოერა ლეთის წყალობა
უნდა მივიჩნიოთ. ამ ცოდვების წინააღმდეგ ბევრი საზუალება მოივინეს და დიპლომატებმა, მაგრამ ვერა გაწყვეს-რა. ასე წარმოიდგინეთ, რო
რკინის კაცმაც კი (ზაფ. ბისმარქმა ვერა გააწყო-რა! რა საზუალება ასტრალის: ენამეტყველების დამუჯჯების გინდა, შეეგნებულის საზოგადოების დაყრუება გინდა, დატუქვესა გინდა დამწყვდევა გინდა, იქით გაგზავნა გინდა, აქეთ გაგზავნა გინდა; მაგრა არა ეშველა-რა და არა!... არც შეიძლობა მოისპო, არც ჭრდობა არც ხაზინის ცარცულა-გლეჯა, არც შობლებისა და შეიღლების შორის და კი-დარაბა, არც ის და არც ეს! რაღა მანქანების ძალით თავებიც რომ ვცვლას პირათ თავთავიანთს კისერზედ!.. ამ გასაჭირს მდგომარეობაში ხოლო რა სწორედ რომ ციდგან მოვლენა

ორი რა უნდა არსებობდეს: თვი
შხამი სენისა, ანუ ეპილემისა და ის
თი ვითარება, რომელიც ხელს უ-
ყობს მის გარეცელებას. ჩა ორ გარე
მოების გარეშე შეუძლებელია რომ
ლიმე ეპილემის არსებობა. ჩვენ ი-
ნება არ ვიცოდეთ, რა სახისაა, რ-
სილიდე აქვს შხამს, მაგრამ ასე თ-
ისე, მისი არსებობა უკველია. თუ
მომეტებულ ნაწილად, ჩვენ უძლუ
ნი ვარო ამ გადამდების შხამის შემოს-
ლას წინაღმდევობა გაფუწიოთ,
გარემოებისა და ვითარების მოსპობა.
რომელიც მის გარეცელებას ეხმარ-
ბა, ხომ ყოველთვის ჩვენ ხელო არი-
ონიტომ რომ ეს გარემოება და ვით-
რებანი განსაკუთრებით ჩვენს სახლე-
ში, ჩვენს ქუჩებზე, ბაზარში არი-
დაბულებულნი და, დასასრულ, ჩვენ
უზრუნველობის გამო, თვით ჩვენ
გვამშოც იძულებენ და მხოლოდ შე-
მის გაჩენას ელიან, რომ დასაჯო-
ისინი, გინც ბინა მისცა იმ ვითარება-
ებიც მოუარა და ალორიძინა ნიადა-
ავალმყოფობის გარეცელებისათვის.

ს. 3.

(დასასრული ხვალ)

«დოკების» კორესპონდენცია.

მარელი (კორის მაზრა), ივლ
სის 9-ს. სოფ. მარელი სძეებს მორის მ-
რაში, შესანიშნავა ჭინახულის მოს-
ლით, მცხოვრებლების სიმრავლით
შედლებით. მართალია, წარსული წლ-
ცეცხლით აოხრებაშ ას სოფელს საგრ-
ნობელი დაღი დააჩნია, მაგრამ ეხ-
თან-და-თან ისევ გაისა სახლების
დუქნებით და გამშენიერდა...

ლი მანანა არის... უსვამს და უსვამს, სთიბაეს და სთიბაეს გაძალ ბული! მაღლობა გამჩენს, იქნება, და მაინც გამჩენს, იქნება, ახლა მაინც შეინოს მოუსვენარმა ხალხმა, რომ კოვა არის ერთხელვე დამტარებულ ცხოვრების წესების შეცელა, მაგანათა დალატი... იქნება, მოვესწრო როგორმე და დამყარდეს ცოდვილ დედა-მიწაზედ სული სიწმინდისა, სიაბღლისა და მოთმინებისა.

შეჩერ, შუთაისელებმა, კარგად ცუით და ამიტომ არც ვერიდებით ტლონის სტუმარს! მობძანდეს, ზონო, მობძანდეს! დაჩვიმუნებულიყოს, რომ მიერიდეთ ქართველურა გულ-გაშლილად, „კელებურადა, ჩენებურად!“ ჩერენი ისტორიკოსები ხომაინც იმას ამბობენ, რომ ქართველ ყოველთვის გულ-გაშლილად იცოდა სტუმრის შილებაო; ოუმცა ხშირავს სტუმრი მოერიც ყოფილა, მარა ქართველის გული როდი შედიდა ამის შველობაში; იმისთვის ისტორია კარითა, რომ სტუმრად ეწვეონ!..

ନାରହେଣି: ତାପାଳଗି କଣ୍ଠାଲୁଙ୍କିଟିଲୁକ୍-
ନି ଲା ମଧ୍ୟଦେଲଙ୍କ ତାଳାନା.

გა მოზრდილი, შემძლე სოფლები:
ხვედურეთი, სანებელი, ქეხი-ჯვარი,
სამთავისი და სხვ., მაგრამ, სამწუხა-
როდ, არც ერთს ამ სოფლთაგან ში
არავითარი სასწავლებელი არ არის.

არავინ იუიქოს, რომ ხალხს ამ
სოფლებში სურვილი არ ჰქონდეს
სწავლისა. არა, ბატონებო! სწავლის
წყურევილი, ხალხში ძლიერია; წყა-
როებიც ამ წყურევილის მოსაკლავად
საკმაოდ იშოვება, მაგრამ არავინ
ჰყავთ წნ-გამძლოლი, მეთაური და
ოფიც კი იმდენად უმეცარნი არიან,
რომ არ შეუძლიანთ სკოლის დაარ-
სება ითავონ.

საჭირო არის მათვების წინამძღვრი,
მაგრამ აბა ვის შესტკივა გული?
ამ სოფლებში არიან ისეთი გავლენა-
ნაანი პირნი, რომელთაც ადგილად
შეუძლიათ ხალხს სამსახური გაუწიო-
ნა, მაგრამ, საუბრედუროდ, ან სულ
ქეიფობაში არიან გართულნი, ან
ყოვლად მცირე რამე საქმეს იჩენ ენ-
და ერთმანეთს სასამართლოებში წო-
რიალობა აუზის შეატანოს.

«ԸՆԴՀԱՑՈՒ» ՀՊՆԻՍՅԱՌԵՋԵԲՈՒ

მარელი (კორის მაზრა), ივლ
სას 9-ს. სოფ. მარელი სხეულის ზორის მა-
რაში, შესანიშნავა ჭინახულის მოს-
ლით, მცხოვრებლების სიმრავლით
შეძლებით. მართალია, წარსული წლ-
ცეცხლით აოხრებაშ ამ სოფელს საგრ-
ნობელი დაღი დააჩნია, მაგრამ ეხ-
თან-და-თან ისევ გაივსო სახლების
დუქნებით და გამშვენიერდა...

მარელში ოთხ-ას-ორმოც-და-ათამ
მეტი მცხოვრებელია; მათს რიცხვი
ოთხმოცამდე ებრაელია, ხოლო ც

- სხვა ნაირადაც სხადოოდა ხოლმე, არ
- ვიცი თავის უბრალოებით და ნამე-
- ტანი გულ-კეთილობით, თუ არ ვიცი
- გასულელდებოდა ხოლმე სან-ლის-ხან!
- პოეტი ზურამიშვილი კი მაინც სჩი-
- ვის რომ

„წუთს მოყვარესა დამოყერდენ, მკვიდრსა
დაწყეს მტრობათ!“

3 215-1304 165

ოთარისა დეს ბატ. ხოლება! ხევი
ქალაქი დახვდება თავის თვით-მმართ-
ველობით, თავის უწმინდური ქუჩე-
ბით, ქვეყნის დაარსებიდამცე დაუწ-
მენდელი ფეხის-ადგილებით, ამყრა-
ლებული ეზოებით და მოედნებით,
დამპალი და მკვახე ხილეულობით,—
ერთის სიტყვით, ყველაფრით, რაც კი
ბატ. ხოლების საყარელს საგანს
შეაღენს. და თუ ესეც ცოტა არის,
იმ შემთხვევაში მაგალით შექვედეთ
ქალაქის სამზღვაროან ფეხილითაც,
ვითარცა ბატ. მსენოჭონტს შეხვ-
დენ ჩვენი წინაპარი კოლხები!.. მრ-
თად ერთი გარემოება შეიძლება მოხ-
დეს სამწერალო. ვაი თუ რიცხვმა
მოიდიდოს ბატ. ხოლების მობანე-
ბამდე და ჩარეცხ-ჩაწმინდოს თავის

ს. სანებელში გაუტეხიათ წმ. ნიკო-
ლოვაზის ეკლესია ივლისის 8-ს და
წაულიათ მცირეოდენი ფული, ვერცხ-
ლის ბაჩიძ-ფეხუმი ყოველივე თავის
სამკაულით და ვერცხლისავე საცეც-
ხლური—სულ 250 მანეთის ღირე-
ბული ნივთეულობა. მს მეორედ გა-
ქურდეს ქს ეკლესია ამ წელში (პირ-
ველად ფული წაელოთ) და იმედია,
პოლიცია ჯეროვანს ყურადღებას მია-
ქმნას ბოროტი პირების აღმოჩენას.
ამ განად დაცემულის ზნეობის
აღდგენა ვის და რას შეუძლიან, თუ
არ სწავლა-განათლების გაფრცელე-
ბა?

3. O—oJ.

იმ დროს, როცა დოქტორის მო-
ხის აზრით ხოლო ტულობში სუსტ-
დება, მარსელში თან-და-თან უფრო
ძლიერდება. ამ კანას წილი ქალაჭში

ლონიერდეთა. მაგ უკანასკელ ქალაქი
ცალკე კომისია შედეგნილი და თვალ-
ყურს აღვნებს იმ გემებს, რომლები-
შიც ხოლოერით ავალ-მყოფობის შემ-
თხევა აღმოჩენილა. ამ გვარ გემებს
რეიძს გარეშე აუქნებენ და ნებას არ
აძლევენ, რომ ნაპირებთან რამ კავში-
რი იქნიონ. ჟოველ-დლე სურსათი
შლიუბებით ევზაენებათ. ჯარებს ნა-
ბრძანები აქვთ, რომ მანერებიდამ
დაბრუნების დროს მარსელე არ ვა-
იარონ. მოუფიქრებიათ სახალხო სა-
სადილოების გამართვა დარიბთათვის
საჭმლის დასარიგებლად. ტულონში
ზღვის საავალმყოფოშიც გაჩენილა
ხოლერა და ავად გამხდარა ინსპექ-
ტორი თავის ცოლით. მრთი ავად-
მყოფის მორჩენა უცდიათ მეტალო-
ტერაპიით, მაგრამ ვერ მოუჩენიათ.
იზერის დეპარტამენტის პრეფექტი
აურთხილებს ქალალის ქარხნის პატ-

ონის ჟრუსის სიი ტელეგრაფი ლაპარა-
კი ერთ ჟურნალისტთან. მა ლაპარაკის
დროს მას, სხვათა შორის, უთქამს,
რომ მიკროსკოპიული ორგანიზმები
(მიკრობები), რომელნიც ტულონში
ხოლოერას აჩენენ, ისეთებივე არიან,
როგორიც ინდიერის ხოლოერის დროს
შეინიშნებიან: მიკრობებს აქვთ შხა-
მი და ეს შხამი აჩენს ხოლოერას. იგინი
შედიან კაცის გვარში ჰაერით კი არა,
საჭმლით და უფრო მომეტებულად
სასმლით. დიდი სიცხე და სიმშრალე
ჰაერისა აქრობს მიკრობებს. განსაკუ-
რაებით სიფთხილით უნდა ვიყენეთ
წყლის სმაში, წვანილისა და რძის
კამაში. მუჩების ძრიელ რწყვა უფ-
რო მანებელია, ვიდრე თვით მტვე-
რი. ქოხი ფიქრობს, რომ ხოლოერა
ტულონში შემოტანილია რომელიმე
ინგლისის გემით, რადგან ამ გემებზე
ძალიან მაღვენ ხოლმე ამ გვარ ავალ-

ნაგვით საესე კიდეები, მს დიღი
უბედურება იქნება, რომელიც მოგ
ვაკლებს ზედნიერს შემთხვევას, რათა
გაესხირნოთ ჩეენი ძეირფასი სტუმა-
რი მკირცხლ მდ. რიონის დასურა-
ობების კიდეებზე!

三

როგორც ჰედავს მკითხველი, ჩვენ, ქუთაისელებს, შიში არ გაგვიკარებია გულსა შინა ჩვენსა. ან და რად უნდა გვეშინოდეს სტუმრისა... მართალია, ბერს თმა აქეს აბურგნული შიშითა და კანკალით მოელის ტულონის სტუმარს; ამბობს, რომ უფრო დაუშავდლებთ, თუ არ გვესტუმ-რებაო, მხადა ვართ ერთი კარგი სა-დილიც გაფუმართოთ საღმე ქალაქის გარედო. ამ მოშიშრებს და არა-ქართველებს არ ანუგვებს სტუმრის სახელით," რომ დაბძნდება ბატ. ხოლება. მაგრამ ნურც ამათ ეშინიანთ,— ამათ დასამშეგდებლადაც მაქეს გამონახული წამალი!.. ზაუმარჯოს შუბიანს თოვს, გაუმარჯოს ჯარის კაცებს!.. რატომაც, ნუ მკითხავ მკითხველო, თორემ შორს-გამჭვრეტელობის სახელს წაგართმევ და უმეტარსაც და-

მყოფსათ. ამბობენ, რომ კონტენტენიცია უნდა შეიკრიბოს მეროპის შეუარის-გზების წარმომადგენელთა იმის განსახილეველად, თუ რა საშუალება იქმარონ ხოლორის წინააღმდეგ. მეროპის სამულობელოებს ჰასურდათ მეგობრულად ერჩიათ საურანგეოსათვის, რომ პარიფს არ ეღლესასწაულნა ეროვნული დღეობა ივლისის 14, მაგრამ ფრანცუზებმა მაინც არ დაიშველეს და ივლისის 2 (14 ახ. სტილით) დღის ამბობ გადაიხადეს დღესასწაული. მს გარემოება შეიძლებოდა ძეირად დასჯდომიდა პარიფს. ლიც-ხალი ხალხის შეგროვება, შეჯგუფება ერთ ალაგს პირველი პირობაა ხოლორის გრჩენისათვის და შერე მისი გაერცელებისათვის აქციით წასულებოთ ერთად. არ უნდა დავივიწყოთ, რომ გაჩნია და გავრცელება ეგვიპტუში ხოლორისა შარშან ხაფხულს დაწყო დამიეტის იარმუკობიდამ და მუდამ შიში მგებიტელებისა ხოლორისაგან მით უფრო საბუთიანია, რომ მაბაში ლოცვებს შემდეგ მლოცველები ყოველ კუთხეში მოიფარგებიან ხოლმე. ამისათვის იქნება ივლისის 14 დღეობის გამო პარიფში საიდგანშე მიეტანათ ხოლორა და ეიღა დასთელიდა, რაოდენს ხალხს იმსხვერპლებდა ამოდენა ქალაქში და მერე კიდევ პარიფიდამ ვინ იცის, რომელ ოქმსა და კუთხებში არ წაიღებდენ ხოლორას და ამ გვარად ეს საზარელი სენი შეიძლებოდა მთელს საფრანგეოს მოსდებორა.

ქოხის წინაშარმეტყველება, რომ
ტულონში, რაც იყო, იმაზე მეტად
აღარ იმპერიუმის ხოლება, მაგრამ
სამაგიროდ აქცი-ქით კი გავრცელ-
დებაო, სამწუხაროდ, მართალი გა-
მოდგა. მაშინ, როცა ტულონში ერთ-
სა და იგივე მდგომარეობაშია, მარ-

რომ, ოადგანაც სამხლეოებსე შუბია-
ნი თოვფები არიან, დამშეიღებით მი-
ვეცეთ განტჩრომას და ფიქრი ნუ-
გვაქეს, რომ ბატ. ხოლერა საილგან-
მე შემოგვეპაროს თუნდ პატივ-ცე-
მულის სტუმრის სახელითაცა... ვაი
ჩემს თავმოკეთეობას, რომ ეს წამა-
ლი უკვე მოგონილია... მაგრამ ჩემი
თავმოკეთეობა ქვეყნის სანაცვლოდ
გამიხდია, თუ კი შუბიანი თოვფები
ბატ. ხოლერის სტუმრობას აგაცი-
ლებნ თავიდან.

ჩემს თავმოყვარეობაზედ კი ხელი
ამიღია, მაგრამ ამ პიროვნების თაყვა-
ნისძებულთა თავმოყვარებას რა
მოეგვარება, ის კი აღმა ვიცი! გას-
ჭირდა, ღმერთმან იცის, საქმე! ჩემ
ველარ ამოგვიღია ისე, რომ პოლო-
ციას არ დაუძახონ და რაღაც შეუ-
რაცხება არ დაგვაპრალონ? ხედვე
ნათლად, რომ რომელსამე საზოგა-
დო ასპარეზზედ გამოხატორიებული
ვაჟბატონი უწესოებას სხადის და ვერ
გითქვამს, რომ იგი უწესოდ იქცევა;
როგორ შეიძლებაო, — ეს პიროვნების
შეხება არისო! თუ მაგრე, ავღვეთ

სელში საშინლად უმოტლებზე უზური
რა და ემუქრება ამ ქალაქს ისეთსავე
განადგურებას, როგორც ამ ოცია
და ოც-და-ხუთის წლის წინად გაა-
ნადგურა. პას გარდა, ხოლო რა
ერცყლდება ჩრდილოეთისკენ. ლიონ-
ში ამას წინად ერთო მოკვდა ხოლო-
რით.

რ უ ს ე თ ი

გამ. „რუსეთი კურიერში“ ვკითხუ-
ლობთ: «ხშირმა საჩიურებმა რუსის
სამღვდელოებას ედ, რომ ის მომეტე-
ბულს იღებს გლეხებისგან საეკლესიო
წესების აღსრულებისათვის, იძულებულ
ჰყვეს უწმინდესი სინოდი გმომძებნოს
საშუალებაზი, რათა მოსპოს ამ გერი
შემაწუხებელი დამოკიდებულობა ეკ-
ლესისა და ხალხის შორის; უკანასკა-
ნელი ხშირად ერიდება ტაძარსა ლით-
ისა იმიტომ, რომ არ შეუძლიან გა-
დაუხადოს მღვდლებს და დიაკონებს
დებულობა. მრთი იმ საშუალებათა-
განი, რომელიც ამ მხრივ განაშორებს
სამღვდელოებას თავის სამწესოსთან
და აღარავითარი შატრერიალური ანგა-
რიში მასთან აღარ ექნება, არის ერთ-
ა რომელსაც უაღმდ უნდა დასდენან
ამ საქმის გადაწყვეტა. ერთბათ ყოვე-
ლივე კლესიური წესი, რომელსაც
მღვდელი აღასრულებინ, უნდა ჩასწე-
რონ სტატისტიკის საკუთარს ფურ-
ცელში, დანიშნონ წელიწადში ერთი
დღე და ამ დღეს აძლიონ სახელდელი
იმ წესების აღსრულებისთვის, რაც ერ-
თის წლის განმავლობაში აღასრულებს
მღვდელებმა. ამ გვარიდ სამღვდელოებას
აღარ უნდა ჰქონდეს თავის სამ-
წესოსთან წვრილმანი მატერიალური
ანგარიში. საკულესიო წესების აღს-
რულებისთვის; მღვდელნი ისე უნდა

და უუკმიოთ ერთმანერთს გუნდრუკი
და ვაცხოთ ერთმანერთს ნელსაცხე-
ბელი... სასაცილო ის არის უფრო,
რომ პიროვნების დაცველნი თვი-
თონვე არღვევენ თავიანთს მცნებას
კუველს ნაბიჯზედ. ხ---ზ---მა ბ.---ლ---ს
დასწამა პიროვნების შებღალვა და
მთელი ლექტია წაუკითხა ლიტერა-
ტურულს ზრდილობაზედ, მაგრამ
თვითონვე დაარღვია თავის სწავლა-
მოძღვრება. შესწყრა ამა პიროვნების
შეურაცხებისათვისევ თ. 6. დადიანი
«დროების» მექელტონეს და თვითონ
კი, რაც ძალი და ღონე აქვს და ან
რა მომზადებაც კი მოენახება, ილან-
ძება და ითახება უკადრისის სიტ-
ყველით და ლანძლვა-თათხევაში აჭარ-
ბებს თავის მეტოქეს, მაგრამ სულ ქს,
მგონია, მისი ბრალი უნდა იყოს,
რომ თ. 6. დადიანი «მექელე კლა-
სილამ სამის თვის განმავლობაში
„ოქვენის წყალობით“ მეშვიდეში
გიანძლათ და მერე კი შინ წავიდა».
მახოსას რა მოძრაობის იყოს!

၁၃၈၂

